

OIALUME DANTZALEKUAK 60 URTE BETE DITU GORPUTZAK MUGIARAZTEN

Oialume, erromeria hasi zen garaietan

Gerra Zibilaren ondoren, 40ko hamarkadaren hasieran, egindako apustu baten ondorioa da Oialumeko erromeria.

Joanita Agerrezabalagak dioenez, "Felix Orkolakuak, Joxe Enporruk eta besten batzuek apustua egin zuten beraien artean, ea nor zen gehiago pultsoan. Apustua Oialumen egin zen, eta giro hobea izateko norgehiagoka soinuarekin alaitzea pentsatu genuen; Oialumeko erromeria horrela sortu zela esan daiteke, beraz".

Erromeria eta gaur egungo dantzalekua ez dira urte osoan zabalik egoten, Oialumeko ateak Pilarika inguruan zabaltzen dira, hau da urriaren hasieran, eta gutxi gorabehera

Oialume dantzalekuak 60 urtean, urria eta ekaina bitartean, igande arratsaldero zabaldu ditu ateak Martindegi auzoan.

Joanita Agerrezabalagak urte guzti haue-tan erromeria ezagutarazi eta hark bizirik iraun dezan lagundu du eta Oialumeko historiari buruzko hainbat pasadizo eta gertakari kontatu dizkigu.

Sanantoniotan egin ohi da azken emanaldia, ekain aldera. Martindegi auzoko festetan ere, Sanferminetan, irekitzen da dantzalekua; horrelaxe izan da 60 urteetan hauetan. 50 urtez erromeria edo festa Oialume tabernaren aurrealdean egin da, baina duela hamar urte-tik hona dantzalekua zabalik dago eta bertan egiten dira kontzertuak.

Oialumeko lehendabiziko soinujolea Martin Zubeldia izan zen; bost pezetaren truke igande arratsaldeak girotu zituen hasiera haietan. Ondoren, hainbat soinujole eta talde arituak dira. Euskal Herrian erromerietan ibiltzen diren talde gehienak, denak ez esatearren, bertan egonak dira. Zerrenda luzea da, ezba-rik gabe: Juan Ramon Amenabar, Bikondoa, Satur Agirre eta Manolo Amenabar, garai batean, eta Egan, Etzakit, Anje Duhalde,

Hertzainak, Akelarre, Laiotz, Izotz eta Trakets, besteak beste, azken urteetan.

Gaur egunean Joanitaren ilobak arduratzen dira dantzalekuaz, eta, beraien esanetan, "gazteek ohiturak aldatzen dituzte eta beste-lako taldeak eskatzen dizkigute. 'Ken 7' edo 'Berri Txarrak' bezalako taldeak dira nahi dituztenak. Orain, azken boladan, jendeak gogoko ditu disko festak; Joseina Etxeberriak egiten dituen Disko Festek arra-kasta dute, eta bide horretan egon daiteke, agian, etorkizuna".

Taldeei dagokienez, aipagarria da, bestalde, Etzakit talde hernaniar entzutetsuak Oialumen eman zuela bere lehendabiziko kontzertua, eta bere azken kontzertua ere bertan eskaini du aurtan.

Etzakit taldearen kontzertua, jadanik dantzalekua estreinatuta.

PASADIZOAK

Oialumen, erromeria guztietan bezala, protagonistak ez dira musika taldeak soilik izaten, askotan bertara hurbiltzen den jendeak ematen du zeresan gehien, eta, hauek bezalaxe, erromeriak berak sortzen dituen pasadizoak eta xelebrekeriak dira lekuari bizia ematen diotenak. Oialumen denetarik ikusitakoak dira: uholdeak, gazteen arteko borrokak, baimenik gabeko emanaldiak, apustuak ...

Behin, uholdeak zirela-eta, bertan behera geratu zen dantzaldia; Joanitaren hitzetan, hura izan zen erromeriarik gabeko igande bakarretakoa, berak gogoan duen bakarretakoa behintzat, 60 urte asko baitira eta hainbeste urtean gauzak ez ahaztea ezinezkoa baita.

Beste behin, gauza xelebrea gertatu zen. Hernaniko Udalak ez zuen baimenik eman dantza edo erromeria egiteko, arazoren bat zela medio; eta guardia zibilak etorri, eta festa galarazi zuten. Baina trikitilariak Oialume aurrean dagoen koskatik hasi ziren soinua jotzen, guardia zibilek txintik egin gabe joan behar izan zuten. Trikitilariak Astigarragatik ari ziren soinua jotzen eta ez Hernanitik; izan ere, Oialume aurrean dagoen koskak bereizten ditu Hernani eta Astigarraga.

HERNANITIK JENDE GUTXI

Oialumera hurbiltzen zen jendea gehienbat ez zela Hernanikoa dio Joanitak: "Hernanitik jende gutxi etortzen zen Oialumera, guk genuen jendea batez ere Astigarraga, Lezo eta Oiartzun aldekoa izaten zen. Giro baserri-tarra izaten zen, eta, beraz, Hernaniko kaletarra ez zen hurbiltzen; gainera, igandero, hemen bezala, Tilosetan ere dantzaldia izaten zen. Baserrietatik gehiago etortzen ziren, Oiartzun eta Astigarragatik gehienbat".

"Loiolako kuarteletik soldaduak ere mordoa etortzen ziren; igande arratsaldeak aprobe-tzatzen zituzten kuarteletik irteteko eta bertara, Oialumera, etortzeko. Gero, esan beharra dago Donostian neskame zebilen neska gazte ugari ere etortzen zela. Neska horiek Gipuzkoako hainbat lekutatik Donostiara joaten ziren neskame lanetara; Azpeitia eta inguru horietakoak ziren asko".

ALDAKETAK

Gazteen ohiturak aldatzen doazen heinean Oialumen ere gauzak aldatu egin behar izan dituzte, talde motatik hasi eta ordutegira. Garai batean arratsaldeko 16:30ean hasten zen dantzaldia, eta 22:00ak aldera amaitzen zen: baina garaiekin batera ordutegia aldatu egin da, eta gaur egun 19:30ean hasten da festa, eta 24:00etan amaitzen.

Jendearen adinari dagokionez ere gorabehera edo aldaketak izan dira Oialumen. Joanitak dioenez, "Orain dela 15 urte arte 20 urte inguru bitarte horretako gazteak etor-

Javier Barrenetxea, Oialume tabernako mahai batean eserita, bi oilaskoren zozketarako txartelak saltzen.

80ko hamarkadako ohiko irudia; Oialumen jendea dantzan, hamarkada horretan ohikoak ziren "bakero" eta galtzerdi zuriekin.

tzen ziren Oialumera; gero, garai bat egon zen adin gazteagoko jendea etortzen zena, 10 urte inguruan zebiltzan neska-mutilak; baina berriz ere uste dugu adin gehiago duten gazteak etortzen direla, 18 urte inguruko gaztedia".

Oialumeren hasierako garaietan jendea erakartzearren, zozketarako txartelak saldu eta gero bi oilasko zozkatzen ziren. Gaur egun, bi oilaskoren truke jendea ez litzateke asko mugituko, egia esan. Betiere Oialumeko tabernan ogitartekoak eta afariak eman izan dira. Hala ere, aldaketarik handiena, Oialumeko arduradunen ustez, gazteetan nabaritzen omen da, eta beraien jarreretan. "Gaztediaren jokaerak eta ohiturak aldatu egin dira, gaur egun dantzarik ez da egiten, eta hitz egin beraien artean ere ez". "Lehen Egan taldea etorriko zela esan, eta jendea txora-txora eginda, ilusioz, egun hura noiz iritsiko zain egoten zen. Gaur egun, berriz, ez dakit zein talde etorriko dela esan, eta jendea ez da inoiz konforme; beti kexu da, ilusiorik ez dio egiten".

Agian, garai batean taldeak ikusteko bide bakarra zuzeneko emanaldi haiek ziren, eta orain, berriz, leku guztietan aukera zabala dago eta telebista eta irratiaren eragina ere handia izango da, seguru asko. Hala ere,

erromeria eta berbena taldeek beherakada nabaria izan dute, eta hori, noski, Oialumeren kalterako da. "Orain dela urte batzuk trikitia berriz ere modan jarri zen; baina berriz ere beherakada nabaria izan dute.

Herrietako festetan, erromeriak eta berbena taldeak jotzen

ari diren lekuetan jende gutxi ikusten da, eta aldatu beharrean aurkitu gara Oialumen ere". "Gazteen eskuetan gaude, beraiek dira merkatua eta beraien gustuetara moldatu beharra daukagu eskaintza"

Egan taldeak dantzalekua leporaino bete zuen; gaur egun hori ezinezkoa da. Hala ere, Oialumen erromeria kutsu hori mantendu nahi da, merkatuaren eskakizunak kontuan hartuta; baina, betiere, ahal den neurrian zainak mantenduz.

Oialumek 60 urte iraun ditu eta Hernaniko ohiturarik zaharrenetakoa da Oialumeko erromeria. Bertako arduradunek oraindik urte askotan eustea espero dute. "Betidanik eza-gutu dugu, guk hasi genuen bidaia hau, eta berarekin jarraitzea pentsatzen dugu. 60 urte bete ditu, eta oraindik ere urte gehiago gertatzen zaizkio; guk gure lana eta ilusia mantenduko ditugu. Honekin jaio gara, eta berau galtzeak min handia egingo liguke bihotzetan".

Urte askotarako!